

ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားတို့၏ ကလေးကဗျာ မောင်ခွန်နွယ် (အင်းလေး)

ရှုမဝရုပ်စုံမဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၇၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ အတွဲ-၂၉၊ အမှတ်-၃၄၅၊ နှာ-၈၉-၉၁ အထိ

ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ရှမ်းတိုင်းရင်းသားမှလွဲလျှင် ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားတို့သည် ဒုတိယအများဆုံး နေထိုင်သူများ ဖြစ်ကြ၏။ ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားတို့သည် အောက်မြန်မာပြည်တွင်လည်း ပျံ့နှံ့နေထိုင်လျက် ရှိ၏။ ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားတို့တွင် ကိုယ်ပိုင်စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံများ ရှိကြသည်။ သို့သော် ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးစံကို ဖော်ထုတ်လေ့လာတင်ပြသူ နည်း၍ ပြည်ထောင်စုဖွားတိုင်းရင်းသားလူမျိုးတမျိုးပင်ဖြစ်သော်လည်း လူသိနည်းနေကြသည်။

ကျနော်သည် ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားတို့၏ဓလေ့ထုံးစံများကို လေ့လာရင်း ပအိုဝ်းကလေးကဗျာများနှင့် ရင်းနှီးလာပါသည်။ ဤတွင် ကျနော်လက်လှမ်းမီသမျှ ပအိုဝ်းကလေးကဗျာအချို့ကို တင်ပြလိုပါသည်။

ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားတို့သည် ခြံလုပ်ငန်းကို ခင်တွယ်ကြ၏။ မြတ်နိုးကြ၏။ လူကြီးများ လုပ်ငန်းခွင်ဝင်သောအခါ အိမ်တွင် ကျန်ရစ်နေကြသောကလေးများသည် မိမိတို့အပေါင်းအသင်းများနှင့်ရွာထဲတွင် မြူးတူးပျော်ပါး ဆော့ကစားကြသည်။ ဤသို့ ကစားရာမှနေ၍ ပအိုဝ်းရင်သွေးငယ်များသည် ကဗျာများကို ရွတ်ဆိုကြသည်။ ကဗျာကို သံပြိုင်ရွတ်ဆို၍လည်း ကစားကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပအိုဝ်းကလေးကဗျာများသည် ၎င်းတို့ ကစားခုန်စားရာမှ သန္ဓေတည်ပြီး ၎င်းတို့နှုတ်ဖျားက မွေးဖွားပေးလိုက်သည်ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားကလေးသူငယ်တို့ ရွတ်ဆိုကြသော ကလေးကဗျာအချို့ကို လေ့လာကြည့်ကြပါအံ့။

ပအိုဝ်း။ ။ "ပအိုဝ်းပိုခို၊ အောင်ဝိန်ကို၊ မာတွမ်ခံဖာနွပ်၊ ကဆိုင်ကွတ်၊ ဒျတွမ်ကမ်၊ အသမ်းယံ၊ တင်းလိတ်မမည် ထိုကွန်ကိုင်၊ တလွတ်ကိုင်မာတောင်းတာ၊ အမိုးအွန်ခွမ်ယန်းနမ်၊ ပိုယန်းဟန်-ပုတ်-ပုတ်"

မြန်မာ။ ။ပအိုဝ်းကလေးတယောက်ဟာ မြို့ပေါ်မှာနေပါတယ်။ သူဟာ ကုတ်အင်္ကျီကို ဝတ်ထားပြီး ဘွတ်ဖိနပ်ကိုလဲ စီးထားတယ်။ ကုတ်အင်္ကျီမှာ ခဲတံထည့်ထားလိုက်သေးတော့ တော်တော်ခုံပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူဟာ စာရေးတဲ့အခါ သတ်ပုံမမှန်ရုံမက၊ စာကြောင်းဖြောင့်အောင်လဲ မရေးတတ်ဘူး၊ ဘာမှမလုပ်ပဲ ပျင်းလဲပျင်း၊ ဆိုးလဲဆိုးတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သူ့အမေက ရွာကို ပြန်ခေါ်ပြီး ပေါက်ပြားပြန်ကိုင်စေတယ်။ မြေကို ပြန်ပေါက်စေတယ်။ သူ့မြေပေါက်တဲ့အသံက ပုတ်-ပုတ် မြည်သတဲ့။

ပအိုဝ်းကလေးတို့သည် မြို့ပေါ်တွင် စာသွားသင်ပြီး စာမကြိုးစားပဲ ပေတေနေသော သူတယောက်၏ အကြောင်းကို လူကြီးမိဘများက ပြောပြ၍ နားထောင်ဘူးကြသည်။ လူကြီးမိဘများက စာမတတ်၍ ဆိုးတေပေနေသောသူသည် တနေ့တွင် ရွာသို့ပြန်၍ မြေဘဲ ပြန်ပေါက်ရသည်ဟုဆုံးမတတ်ကြပါသည်။ စာမတတ်၍ ပေတေနေသောသူ၏အကြောင်းကို သူတို့လေးတွေ ကြားဘူးရာမှနေ၍ ဤကဗျာကို ရွတ်ဆိုခဲ့ကြဟန်တူပါသည်။

ပအိုဝ်း။ ။ "လာမိုင်းမိုင်း၊ တိုင်းဖေဖွူ၊ ဖေဖွူ ထုံမား၊ ရူးဖာဖရား၊ ဖာဖရားဖင်လမ်ထာ-ပု-ပု"။

မြန်မာ။ ။လသာတဲ့ညမှာ တလင်းနယ်ကြတယ်။ ကောက်ရိုးတွေ ပျောက်တော့ အဖိုးယူတယ်လို့ စွပ်စွဲတယ်။ အဖိုးက "ပု-ပု"လို့လေလည်တယ်။

ပအိုဝ်းကလေးများသည်လည်း လမ်းကို ချစ်ကြ၏။ လသာသောညတွင် သူတို့လည်း ကစားကြသည်။ လသာသောညများတွင် တလင်းနယ်ကြသည်ကို တွေ့ဘူးမည်။ ကြိုဘူးမည်။ ဤအတွေ့အကြုံမှနေ၍ ဤကဗျာလေးသည် သူတို့နှုတ်ဖျားမှ မွေးဖွားသန်စင်လိုက်ခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။

ပအိုဝ်း။ ။ "လာမား လာဗွေ၊ လိုဖရားဗိန်ကျောင်၊ လွေလောင်စာတီ၊ လွေအမ်ထထီ"။

မြန်မာ။ ။လပြည့် လကွယ်နေ့တွေမှာ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ ဥပုသ်စောင့်ကြတယ်။ စေတီမှာလဲ ဆွမ်းလောင်းကြတယ်။ ငှက်ပျောသီးတွေ သွားစားရအောင်။

ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို အလွန်အမင်း သက်ဝင်ယုံကြည်ကြ၏။ ဥပုသ်နေ့တွင် အလုပ်ခွင်က အနားယူကြသည်။ ဥပုသ်နေ့တွင် အလုပ်လုပ်ပါက မကြီးပွားဟုယူဆကြ၏။ လပြည့် လကွယ်နေ့တွင် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဥပုသ်စောင့်ကြ၏။ ကလေးများမှာ ငယ်ရွယ်သူတို့ သဘာဝပီပီ ပျော်ဖို့ ရွှင်ဖို့သာ စဉ်းစားကြသည်။ စိတ်ကူးကြသည်။ ငှက်ပျောသီးများ စားလေ့ရှိသည့်ဥပုသ်နေ့များကိုသာ မျှော်နေရာကြသည်။ ကလေးဘဝပင် မဟုတ်ပါလော။

ပအိုဝ်း။ ။ "ဗိုင်တူတနျာနျာ၊ ခုံရာမည်၊ ခုံရာတစင် ဒွါရော်ခင်၊ စူလောင်ပနင်ခရဲအီအို၊ နီမိုးစီးပိုခိုကွီ အံစစဉ်"။

မြန်မာ။ ။ခရမ်းချဉ်သီး မှည့်လေးတွေဟာ ပါးအိုနီနီလေးတွေနဲ့။ ခရမ်းချဉ်သီးစိမ်းကို ငရုတ်သီးနဲ့ရောချက်ပြီး လက်မောင်းနွဲ့နွဲ့လေးနဲ့ ဟင်းကိုမွှေးမယ်။ အမေရဲ့သား စားချင်တယ်။

ပအိုဝ်းကလေးတို့သည် ခရမ်းချဉ်သီးမှည့်ကို ပါးအိုနီနီလေးနှင့်ခိုင်းနှိုင်းသည်။ ငရုတ်သီးချက်သည် ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားတို့၏ထမင်းအမြိန်ဆုံးဟင်းလျာတမျိုးပင် ဖြစ်၏။ ငရုတ်သီးချက်ကို မုန့်ညှင်းပြုတ်နှင့် တွဲဖက်စားကြသည်။ ငရုတ်သီးမပါလျှင် ထမင်းမမြိန်ကြချေ။ အလုပ်ခွင်က မောမောပန်းပန်းနှင့်ပြန်လာပြီး ငရုတ်သီးချက်နှင့်လွေးရလျှင် စာရှုသူတို့ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အဘယ် ထမင်းမမြိန်ဘဲ ရှိအံ့နည်း။ ပအိုဝ်းကလေးတို့ ရွတ်ဆိုကြသော ဤကဗျာတွင် ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားတို့သည် ငရုတ်သီးကို ခုံမင်နှစ်သက်စွာ စားသုံးကြကြောင်း သိရပါသည်။

ပအိုဝ်း။ ။ဝါးပင်ပျံပျံ၊ နာပျံလွေမိုင်၊ ပျံနောင်၊ ဝါးပင်ပျံ၊ နာပျံလွေမိုင်၊ ပျံတွို့ဝမ်စမ်းရို၊ ဝါးပင်ပျံနာပျံလွေမိုင်၊ ပျံတန်ဝမ်းစမ်းစမ်းဝါးပင်ပျံနာပျံလွေမိုင်၊ ပျံကွန်ဝမ်စမ်းဆွမ်း၊ ဝါးပင်ပျံနာပျံလွေမိုင်ပျံကီ၊ ဝမ်စမ်းရွှါ၊ ဝါးပင်ပျံနာပျံလွေမိုင် ပျံလဝမ်င"။

မြန်မာ။ ။ပျံလွှားလေးရယ်၊ မင်းဘယ်ပျံမလဲ။ တောင်ကို ပျံမယ်။ ပျံလွှားလေးရယ် ဘယ်ပျံမလဲ။ အနောက်ကို ပျံမယ်။ အနောက်ကို ပျံရင် သူများ ပစ်မှာပေါ့။ ပျံလွှားလေးရယ် ဘယ်ပျံမလဲ။ မြောက်ကို ပျံမယ်။ မြောက်ကို ပျံတော့ သူများ ဖမ်းမှာပေါ့။ ပျံလွှားလေးရယ် ဘယ်ပျံမလဲ။ အရှေ့ကို ပျံမယ်။ အရှေ့ကို ပျံတော့ သူများဖမ်းမှာပေါ့။ ပျံလွှားလေးရယ် ဘယ်ပျံမလဲ။ အပေါ်ကို ပျံမယ်။ အပေါ်ပျံတော့ သူများ ဖမ်းမှာပေါ့။ ပျံလွှားလေးရယ် ဘယ်ပျံမလဲ။ အောက်ကို ပျံမယ်။ အောက်ကို ပျံတော့ သူများ ရယ်မှာပေါ့။

ပျံလွှားငှက်လေးများမှာလည်း ပအိုဝ်းကလေးများနှင့်ရင်းနှီးကြသည်။ ဝေဟင်တွင် ဟိုဟိုဒီဒီ ပျံနိုင်လွန်းသော ပျံလွှားငှက်လေးကို ကြည့်ပြီး သူတို့ကိုယ်တိုင် မေးကာ သူတို့ကိုယ်တိုင် ပြန်ဖြေထားသော ကဗျာပင် ဖြစ်၏။

ပအိုဝ်း။ ။ "အုံတိုးတကွန်းပိုဆော့တဲ့၊ အမ်အာထာဖဲပိုဆိုလေ၊ အမ်အာတစေပိုစောင်းမြောင်း၊ အမ်အာစဉ်ထောင်း ပိုပလောင်လွန်၊ အွန်ကွန်အကွန် အအေစော့မဉ်ဒေါ့တာဟား"။

မြန်မာ။ ။ ဖင်ထိုင်ခုံနဲ့ထိုင်ရင် ကလေးတောင့်တတ်တယ်။ အဆီများများ စားရင် ကလေးကိုယ်ခန္ဓာ ဆီရွဲတတ်တယ်။ ။ ငရုတ်သီးထောင်း စားရင် ကလေးဝတတ်တယ်။ ဘောင်းဘီ ဝတ်ခိုင်းတော့ နောက်ဖေးသွားတယ်။ ။ စကားပြောချင်ပြီဟား။ ။

ဤကဗျာမှာ အကို အစ်မဖြစ်သူက မိမိတို့၏ညီငယ် ညီမငယ်တို့ကို ချော့သိပ်ရင်း ရွတ်ဆိုသောကဗျာပင်ဖြစ်၏။ ။ ခြံလုပ်ငန်းသို့ အိမ်တွင်ရှိသမျှ လူကြီးအကုန် သွားကြသည်။ ကလေးများမှာ အိမ်တွင် ကျန်ရစ်၏။ ။ အကြီးဖြစ်သူက ညီငယ် ညီမငယ် ငိုလာလျှင် ချော့သိပ်ရသည်။ ထိုသို့ချော့သိပ်ရင်း ဤကဗျာကို ရွတ်ဆိုတတ်ကြသည်။ ။

ဤမျှလောက်ဆိုရင် ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားကလေးသူငယ်တို့ ရွတ်ဆိုကြသော ကလေးကဗျာအနှစ်သာရကို ရိပ်မိသိရှိအကဲခတ်နိုင်လောက်ပြီ ထင်ပါသည်။ ။ တင်ပြခဲ့သော ပအိုဝ်းကလေးကဗျာများသည် ကဗျာစပ်နည်းနိသျှည်းတို့ကို လိုက်နာကာ စပ်ဆိုခဲ့သည်မဟုတ်ပဲ၊ ပအိုဝ်းကလေးတို့ နှုတ်ဖျားမှ အလိုလိုထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ။ ကဗျာကို သီကုံးသူမှာ သူတို့ပင် ဖြစ်ပြီး ရွတ်ဆိုသူများမှာလည်း သူတို့ပင်။ ။

ပအိုဝ်းကလေးကဗျာများသည် ပျော်ရွှင်ဘွယ်ရာကောင်း၏။ ။ ရွတ်ဆိုရာ၌ အသံသာ၏။ ပအိုဝ်းစကားတတ်လျှင်မူ ပို၍ခံစားနိုင်ပေသည်။ ။ နှုတ်ဖျားတွင်လည်း စွဲနေပေလိမ့်မည်။ ။ ထို့ပြင် ပအိုဝ်းကလေးကဗျာသည် ပအိုဝ်းသရုပ်ကို ဆောင်၏။ ။ ပအိုဝ်းပတ်ဝန်းကျင်ကို လှစ်ပြနေ၏။ ။

ပအိုဝ်းကလေးတို့သည် သူတို့အချင်းချင်း ကစားခုန်စားရာမှ ကဗျာများကို ရွတ်ဆိုကြသည်။ ။ ရွတ်ဆိုရာတွင်လည်း စုပေါင်းပြီး ညီညီညာညာနှင့်သံပြိုင်နှင့် ဤကဗျာများကို မည်သူမျှ မသင်ပေးရဘဲ သူတို့ရင်ထဲတွင် သန္ဓေတည်ပြီး သူတို့နှုတ်ဖျားက မွေးဖွားပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ။

ကာလကြာလျှင် ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားတို့၏ကလေးကဗျာများ တိမ်ကောသွားမည်ကို စိုးရိမ်မိသည်။ ။ ပအိုဝ်းကလေး ကဗျာပန်းပွင့်လေးများသည် ပအိုဝ်းကျေးရွာ ဥယျာဉ်ထဲတွင် လန်းဆန်းရှင်သန် ဖူးပွင့်ဆဲဖြစ်၏။ ။ သို့သော် အချို့ကျေးရွာဥယျာဉ်သာထဲတွင် ညှိုးကုန်ပြီ။ ။ အချို့ကြွေကုန်ပြီ။ ။ ပအိုဝ်းကလေးကဗျာပန်းပွင့်များ မညှိုးမနွမ်းအောင် ထာဝရလန်းဆန်း ရှင်သန်နိုင်အောင် မြေတောင်မြှောက်ပေးရန် လိုပါသည်။ ။ ဤတာဝန်ကို ပညာတတ်ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားလူငယ်များက ထမ်းဆောင်ကြရပေလိမ့်မည်။ ။

မောင်ခွန်နွယ်(အင်းလေး)